

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/31/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118207060
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8118207060.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: S. Č., L.. X.XX.XXXX, J. J. XX, XXX XX J., proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenému: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, o zaplatenie 2.039,29 eura s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 15Csp/125/2018-70 zo dňa 10.02.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku III.
- II. Mení rozsudok vo výroku III. tak, že žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k výroku I. a II. nepriznáva.
- III. Odmieťa odvolanie žalobcu voči výrokom I. a IV.
- IV. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol, cit.:
„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 604,79 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 19.5.2018 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z a m i e t a.
III. Vo vzťahu k výroku I. a II. p r i z n á v a žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40 %.
IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 €, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
V. V prevyšujúcej časti žalobu o primerané finančné zadostučinenie z a m i e t a.
VI. Vo vzťahu k výroku IV. a V. p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

2. Citoval ust. § 1 ods.1 a 3, § 4 ods. 1 až 8 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 107 ods. 1 až 3, § 451 ods. 1 a 2, § 454, § 455 ods. 1 a 2 a § 563 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného P. bola dňa 20.03.2003 uzatvorená zmluva o vydaní kreditnej karty s dohodnutým úverovým rámcom vo výške 30.000,- Sk. Z ustanovenia § 1 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. pre súd vyplynulo, že právna úprava spotrebiteľských úverov v zmysle uvedeného zákona sa vzťahovala aj na úvery poskytnuté bankou formou úverových limitov na kreditnej karte a teda mala spĺňať náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. Keďže predmetná zmluva o vydaní kreditnej karty okrem výšky úverového rámca neobsahovala žiaden ďalší údaj o výške požadovaných úrokov, prípadne iných poplatkov súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovanému vznikol iba nárok na vrátenie reálne čerpaných peňažných prostriedkov žalobcom z úverového rámca realizovanými platbami kreditnou kartou alebo výbermi z karty v hotovosti. Súd prvej inštancie vychádzal z tvrdenia žalovaného v návrhu na začatie rozhodcovského konania, že ku dňu postúpenia pohľadávky zo strany právneho predchodcu bola celková výška pohľadávky ku dňu postúpenia v sume 1.809,92 eura. V danom prípade žalobca neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že súčasťou uvedenej pohľadávky je aj jej príslušenstvo, ktoré ani špecifikovať nevedel. Uvedenú pohľadávku žalovaného žalobca zaplatil úhradami realizovanými v období 26.03.2007 až 31.07.2014 a v plnom rozsahu splatil predmetnú istinu úveru žalovanému. Úhrady žalobcu realizované v období 31.07.2014 až 22.09.2015 v celkovej výške 604,79 eura považoval prvoinštančný súd za bezdôvodné obohatenie, ktoré na strane žalovaného vzniklo prijatím plnenia, na ktoré podľa hmotného práva nárok nemá. Konštatoval, že v danom prípade neobstojí námietka žalovaného, že išlo o plnenie na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý zrušený nebol. Dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný Rozhodcovským súdom na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, a preto ide o rozhodnutie, ktoré je z materiálneho hľadiska nevykonateľné a teda nie je exekučným titulom osvedčujúcim hmotnoprávny nárok žalovaného. S poukazom na vznesenú námietku premlčania sa súd prvej inštancie ďalej zaoberal otázkou, či uvedený nárok žalobcu bol uplatnený v rámci subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby s poukazom na ustanovenie § 107 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia začala žalobcovi plynúť oboznámením sa s obsahom exekučného spisu vrátane rozhodcovského konania realizovaným dňa 19.04.2018. Žaloba bola podaná na súd 20.06.2018, teda v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu, mal za nepochybné, že žalovanému bolo dňa 02.01.2013 doručené uznesenie Krajského súdu v Prešove, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia pre neplatnosť rozhodcovskej doložky. Teda týmto dňom si žalovaný musel byť vedomý, že prijíma plnenie na základe titulu, ktorý odpadol a preto jeho konanie nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia a preto súd prvej inštancie v danom prípade aplikoval 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Za nedôvodnú námietku žalovaného považoval, že predmetné platby neboli realizované z jeho bankového účtu a preto nešlo o jeho finančné prostriedky. Z predložených výpisov z účtu vyplýva, že predmetné platby realizoval žalobca s označením variabilného symbolu na základe požiadavky žalovaného. Na základe uvedených skutočností preto súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 604,79 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 19.05.2018 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu v uplatnenom nároku o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobca si úspešne v predmetnom konaní voči žalovanému uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. S poukazom na všetky okolnosti prípadu považoval za primeranú výšku primeraného finančného zadostučinenia sumu 100 eur, keďže jeho úspešnosť v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia bola nižšia ako 50 %. Súčasne v porovnaní s inými prípadmi u žalobcu neboli preukázané priame vyhrážky, či zastrašovanie zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jeho psychiku, či rodinný život. Podľa názoru súdu prvej inštancie suma 100 eur zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. A napokon v predmetnom konaní súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú námietku litispendencie vznesenú žalovaným v súvislosti s konaniami vedenými pod sp. zn. 9Csp/135/2018, 15Csp/127/2018, 13Csp/127/2018 a 20Csp/120/2018.

4. Vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalovanému, ktorý bol úspešný v 70 % z hodnoty sporu a neúspešný v 30 % z hodnoty sporu /celkový nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia 2.039,29 eura/ priznal nárok na pomernú časť náhrady trov konania v percentuálnom rozdielne úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 40 %. Súd prvej inštancie v konaní o primerané finančné zadosťučinenie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže jeho výška závisela od úvahy súdu.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I., IV. a súvisiacich výrokov o trovách konania III. a VI. podal žalovaný včas odvolanie z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. b),f) a h) CSP. Žalovaný v súvislosti s napadnutým rozsudkom, poukázal na skutočnosť, že v konaní opakovane vzniesol námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu - a to s odôvodnením že z príloh k podanej žalobe, resp. z v konaní vykonaných dôkazov vyplýva, že všetky plnenia, ktorých vrátenia sa žalobca domáhal podanou žalobou plnila žalovanému C. Č. (t. j. nie žalobca). Pokiaľ preto žalobca argumentuje bezdôvodným obohatením, potom žalovaný namietal v konaní skutočnosť, že žalovaný doposiaľ nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní, nakoľko nepreukázal, že plnenia, ktorých vrátenia sa domáhal podanou žalobou poskytol na účet žalovaného. Namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pokiaľ bez náležitého preukázania a najmä odôvodnenia tejto - pre výsledok konania rozhodnej otázky - dospel k záveru o preukázaní aktívnej vecnej legitímácie. Žalovaný ďalej uviedol, že podania žalobcu (či už v tomto, ale aj iných konaniach, kde si uplatňuje totožné nároky) sú zmätočné, nie je z nich zrejmé, akých plnení sa žalobca domáha a akým titulom. Z obsahu podanej žaloby, ako aj následných úkonov žalobcu vyplýva, že žalobca sa domáha vrátenia exekučne vymožených plnení z konaní, ktoré sa viedli na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Er/454/2010 a 15Er/85/2010. V zmysle uvedeného žalovaný trvá na vznesenej námietke litispendencie, nakoľko žalobca si s rovnakým odôvodnením uplatňuje nároky v rôznych konaniach, pričom súd nie je oprávnený dopĺňať skutkové tvrdenia žalobcu vlastnými úvahami (v rozpore s tvrdeniami žalobcu). Namietal, že žalobca v priebehu konania ničím nepreukázal a nešpecifikoval, že svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy č. 1, resp. zmluvy č. 2 už splnil a teda ďalej plnil svojmu veriteľovi bez právneho dôvodu, nepreukázal ani kedy sa mal začať jeho veriteľ na jeho úkor bezdôvodne obohacovať. Namietal nesprávne právne posúdenie námietky premlčania. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je viazaný na vedomosť oprávneného o zistení skutkových (t. j. nie právnych) okolností, na základe ktorých môže podať žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. O skutkových okolnostiach sa oprávnený dozvedel ihneď po tom, čo vykonával ďalšie plnenia po splnení záväzku zo zmluvy. Oboznámenie sa obsahom uznesenia, ktorým bola zamietnutá žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, preto nemožno stotožňovať so začatím plynutia subjektívnej premlčacej doby, nakoľko ničím neovplyvňuje vedomosť žalobcu o skutkových okolnostiach, na základe ktorých mohol podať žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pre úplnosť, nad rámec uvedeného (nezávisle od subjektívnej premlčacej lehoty) poukázal žalovaný aj na to, že uplatňovaný nárok bol plnený už viac ako 3 roky pred podaním žaloby. Hmotnoprávny nárok žalovaného voči žalobcovi totiž v čase prijatia týchto plnení preukázateľne existoval a preto takto prijaté plnenia nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného a už vôbec nemožno posudzovať takto prijaté plnenia za úmyselné bezdôvodné obohatenie. Na základe vyššie uvedeného je preto podľa názoru žalovaného potrebné ustáliť, že žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia je nedôvodná, nakoľko právny titulom, na základe ktorého žalobca predmetné platby uhradil, bol k dnešnému dňu právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok, pričom tento nebol nikdy výrokom súdneho rozhodnutia zrušený. Zrušenie rozhodcovského rozsudku je možné docieľiť len rozhodnutím súdu vo veci samej podľa osobitného právneho predpisu, pričom žalobca takéto konanie nikdy neinicioval. Rovnako tak, aj v hypotetickom prípade, ak by došlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku, je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že žalobca nepreukázal aktívnu vecnú legitímáciu na domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia a najmä - nárok žalobcu bol uplatnený pred súdom po uplynutí tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby. Na základe vyššie uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle § 388 CSP rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobu žalobcu v napadnutom rozsahu zamietne, resp. aby v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Proti tomu rozsudku v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že rozsudok súdu prvej inštancie je arbitrárny a založený na ľubovôli súdu prvej inštancie, čoho dôkazom je aj postup súdu v konaní. Namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie. Namietal, že súd prvej inštancie pochybil už hneď na začiatku, keď sa žalovaný bez ospravedlnenia včas, v súdom stanovenej lehote, nevyjadril k žalobe a doplnenej žalobe a s ohľadom na to, že pri úverovej zmluve bolo konštatované, že ide o bezúročný, bezpoplatkový úver a žalobca platil počas doby úveru úrok 17 % a bol tým ako spotrebiteľ poškodený, mal súd podľa § 273 CSP rozsudkom pre zmeškanie vyhovieť žalobe. Namietal, že ak bol predchodcom žalovaného poskytnutý úver vo výške 30 000,-Sk, čiže 995,82 eura a úver bol súdom označený za bezúročný a bezpoplatný, tak nemôže súd vychádzať z toho, že žalobca má vrátiť žalovanému sumu 1.809,92 eura. Súd prvej inštancie v bode 38 a 39 rozsudku vyčíslil, že žalobca uhradil na účet žalovaného v predmetnej veci sumy 1.809,92 eura a 604,79 eura, čo je spolu 2.414,71 eura a keďže ako konštatoval súd, tak žalovaný má nárok na vrátenie sumy poskytnutého úveru 995,82 eura, tak suma 1.418,89 eura tvorí bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcu. Poukázal na to, že vyzval žalovaného už v predžalobnej výzve, aby mu predložil zmluvu o postúpení pohľadávky od poskytovateľa úveru P., ale ten to odmietol. Považoval za vedomé klamstvo, že pôvodný veriteľ P. z časového hľadiska nearchivuje predmetné podklady, lebo žalovaný sám bez pôvodného veriteľa podával žalobu na rozhodcovský súd a v rozhodcovskom rozsudku sp. zn. H/2009-2803 na strane 3 z 4 je uvedené: „Žalobca požaduje podľa žaloby sumu vo výške 1.147,21 eura, ktorá predstavuje sumu čerpaných a nezaplatených peňažných prostriedkov na kreditnej karte podľa vyčíslenia P., ktoré je prílohou zmluvy o postúpení.“ Žalovaný predkladal dôkazy z výpisu z úverového účtu na rozhodcovský súd, na základe ktorého rozhodcovský súd vypočítal úroky z omeškania a stanovil rozhodcovský rozsudok, čiže žalovaný vlastní prílohy k zmluve o postúpení pohľadávky a vedome klame súd. Žalovaný nijako nerozporoval ani nevyvrátil vyššie uvedené tvrdenia žalobcu a podľa §151 ods. I CSP - skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Namietal, že súd nepripustil zmenu žaloby, ktorá bola žalobcom doručená v deň nariadeného konania a jej obsahom bolo rozšírenie predmetu konania, keďže výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe. Považoval za veľmi rozporuplné uvedené tvrdenie súdu, keďže na pojednávaní dňa 16.10.2019 súd v súlade so zákonmi pripustil zmenu žaloby. Súdom prvej inštancie bolo porušené ustanovenie § 296 CSP, pričom žalovaný mal dostatok času už od predžalobnej výzvy, aby predložil zmluvu o odkúpení pohľadávky, nakoľko zmluva v súdom spise nijako nepreukazuje, žeby išlo o konkrétne pohľadávky voči žalobcovi. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno o tom, že je majiteľom daného úverového rámca pri kreditnej karte E. vo výške 30.000,-Sk. Žalovaný sa takýmto podvodom obohacoval na majetku žalobcu aj v inom prípade a je toho názoru, že žalovaný musí žalobcovi vrátiť všetky peniaze v danej veci, ktoré žalobca poukázal na účet žalovaného. Namietal, že ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka nemožno k zročnosti bezdôvodného obohatenia použiť ani náhodou, pretože žalobca nebol žiadnym veriteľom a peniaze žalovanému nepožičal. Dátum zročnosti vydania bezdôvodného obohatenia by mal byť od zastavenia protizákonnej exekúcie, čiže zo dňa 29.11.2011. Ustálená judikatúra nepovoľuje, aby súd prebral za žalovaného, ktorý nie je spotrebiteľom alebo inou znevýhodnenou stranou konania rolu obhajcu. Žalobca v časti IV. a V. rozsudku o nároku na vydanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil svoje odvolanie tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Sumu 100 eur považoval za smiešnu, najmä ak súd sám poznamenal, že by malo ísť o potrestanie, ktoré má byť odrádzajúcim prostriedkom ochrany. Tvrdil, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na základe podvodu a na základe ignorancií súdnych rozhodnutí o zastavení exekúcie, neplatnosti rozhodcovského rozsudku - nezakladajúceho žiadny hmotnoprávny nárok žalovaného alebo žiadnu hmotnoprávnu povinnosť žalobcu, vymáhanie neplatného dlhu, neplatných trov konania priznaných žalovanému rozhodcovským súdom a žalobcovi patrí primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov, ktorého výška je adekvátna počtu rokov a mesiacov vedomého protizákonného obohatenia a porušovania zákonov o ochrane spotrebiteľovi od 29.11.2011 do dnešného dňa vo výške 20.000 eur. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozhodol na základe ním navrhovaného petitu žaloby.

7. Žalovaný k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa v plnom rozsahu pridriava svojho odvolania voči rozsudku súdu prvej inštancie a argumentácie uvedenej v odvolaní. Odvolanie žalobcu považoval za nedôvodné a zmätočné, pričom v tejto súvislosti si žalovaný za všetko dovoľuje poukázať aspoň v stručnosti na to, že žalobca vôbec nerozlišuje medzi prílohou k zmluve o postúpení pohľadávok a výpisom z úverom účtu, pričom si tieto pojmy zamieňa a v dôsledku tejto skutočnosti napáda žalovaného tvrdením, že „vedome klame súd“. Žalobu žalobcu považuje žalovaný za nedôvodnú v

celom rozsahu, nakoľko právnym titulom na prijatie platieb titulom žalobcovho dlhu bol k dnešnému dňu právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok, pričom tento nebol nikdy výrokom súdneho rozhodnutia zrušený. Rovnako tak, aj v hypotetickom prípade, ak by došlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku, je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že žalobca nepreukázal aktívnu vecnú legitímáciu na domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia a najmä - nárok žalobcu bol uplatnený pred súdom po uplynutí tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby.

8. K odvolaniu žalovaného podal vyjadrenie žalobca. K námietke žalovaného ohľadom peňažných plnení, ktoré boli poukazované na účet žalovaného, žalobca poukázal na zápisnicu z pojednávania zo 16.10.2019, z ktorej vyplýva, že súdu prvej inštancie žalobca predložil uznesenie Okresného súdu Prešov pod sp.zn. 34D/2/2018, z ktorého vyplýva prechod účtu titulom dedenia na jeho osobu, ako aj výpisy z účtu, z ktorých nesporne vyplýva, že žalobca predmetné platby realizoval v prospech žalovaného zo svojho holandského účtu, ktorý išiel na účet matky a následne bola platba poukazovaná v prospech žalovaného. K námietke žalovaného o prekážke právoplatne rozhodnutej veci žalobca uviedol, že pri každom jednom spore žalobca v odôvodneniach žalôb jasne uviedol, že sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného pri rozdielnych spisových značkách žalovaného a takisto aj rozdielnych súm zodpovedajúcim uvedeným spisovým značkám žalovaného a takisto sú tieto realizované platby v prospech žalovaného podložené výpismi z účtu s prislúchajúcimi variabilnými symbolmi spisových značiek, ku ktorým žalovaný v niektorých súdnych sporoch doložil sám neplatné rozhodcovské rozsudky na základe uvedených žalôb a doplnených žalôb, čiže sám žalovaný uznal, že ide o rozdielne súdne spory, čo taktiež po preskúmaní každého jedného spisu konštatoval súd prvej inštancie. K neplatnosti rozhodcovského rozsudku žalobca dal do pozornosti súdu aj rozhodnutie najvyšších súdnych autorít Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/I/2012 zo dňa 21.03.2012, v ktorom najvyšší súd judikoval, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Podľa žalobcu súd prvej inštancie správne posúdil subjektívnu aj objektívnu premlčaciu dobu. Ako uviedol pri tomto súdnom konaní, tak mu nebol doručený ani rozhodcovský rozsudok, ani uznesenia Okresného a Krajského súdu Prešov o zamietnutí exekúcie, lebo pracoval v zahraničí a nemal uzákoneného žiadneho zástupcu na preberanie doporučenej pošty. Žalobca prišiel natrvalo na Slovensko zo zahraničia v septembri 2017, v apríli 2018 nahliadol do exekučných spisov, zistil, že rozhodcovské rozsudky sú neplatné a nikoho nezaväzujúce, čiže žalovaný sa protizákonne obohacoval na žalobcovom majetku a následne v júni 2018 podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia na súd.

9. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného žalobca uviedol, že žalovaný neuviedol nič, čo by vyvrátilo jeho odvolanie. Zopakoval, že žalovaný počas celého súdneho konania pred súdom prvej inštancie nepredložil súdu originál zmluvy o predaji pohľadávky žalovanému.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania žalovaného a čiastočnej dôvodnosti odvolania žalobcu vo vzťahu k trovám konania.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov odvolaní žalobcu a žalovaného s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

13. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existencie tvrdeného práva na strane žalobcu alebo pasívnej existencie tvrdennej povinnosti na strane žalovaného je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009). V opačnom prípade by išlo o zjavný exces v postupe konajúceho súdu, ktorý pri opomenutí vyriešiť kardinálnu otázku, akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offio viazaný, by bolo protirečenie obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru. (nález Ústavného súdu SR zo 16. decembra 2014, sp. zn. III.ÚS 266/2014).

14. Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú odvoláciu námietku žalovaného, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s aktívnu vecnou legitímáciou žalobcu a bez bližšieho odôvodnenia skutkovo uzavrel, že predmetné platby realizoval žalobca v prospech žalovaného. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku zreteľne vyplýva, že súd prvej inštancie posúdil otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a dospel k záveru o jej existencii, keďže z pripojených výpisov z bankového účtu č. D. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX mal preukázané, že žalobca, ktorý bol v tom čase v zahraničí, posielal peniaze na účet svojej matky a z tohto účtu následne realizoval platby s označením variabilného symbolu na základe požiadavky žalovaného. Tieto platby plnil žalobca prostredníctvom bankového účtu, v rámci ktorého bol spoludisponentom, o čom svedčí aj Plnomocenstvo zo dňa 23.12.2008. Odvolací súd zistil z vlastnej úradnej činnosti, z obsahu spisu v obdobnej veci vedenej medzi rovnakými účastníkmi pod sp. zn. 22CoCsp/15/2021, že nebohá matka žalobcu udelila žalobcovi na základe Plnomocenstva zo dňa 23.12.2008 dispozičné právo k bankovému účtu č. D. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na ktoré žalobca poukazoval peňažne prostriedky v prospech žalovaného.

15. Odvolací súd vyhodnotil taktiež ako nedôvodnú odvoláciu námietku litispendencie vznesenú žalovaným v súvislosti s konaniami vedenými pod sp. zn. 9Csp/135/2018, 15Csp/127/2018, 13Csp/127/2018 a 20Csp/120/2018. Súd prvej inštancie porovnal predmetné jednotlivé konania a dospel k správne záveru k neexistencii prekážky rozhodnutej veci, keďže sa týkali rozdielnych úverových prípadov.

16. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie procesne pochybil, ak nerozhodol v danej veci rozsudkom pre zmeškanie podľa § 273 CSP, keďže žalovaný sa bez ospravedlnenia nevyjadril včas k žalobe a doplnenej žalobe.

17. Podľa § 273 CSP, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť o žalobe podľa § 137 písm. a) rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) uznesením uložil žalovanému povinnosť v určenej lehote písomne vyjadriť sa k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a žalovaný túto povinnosť bez vážneho dôvodu nespĺnil, b) v uznesení podľa písmena a) poučil žalovaného o následkoch nesplnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a c) doručil uznesenie podľa písmena a) žalovanému do vlastných rúk.

18. Procesná pasivita žalovaného v konaní sa prejavuje tým, že si neplní základné povinnosti sporovej strany. Postupom súdu podľa § 167 CSP je žaloba po doručení súdu a odstránení jej väd podľa § 129 CSP doručená žalovanému na vyjadrenie. Vyjadrenie predstavuje základnú povinnosť tvrdenia žalovaného v konaní, ktorej absencia predstavuje porušenie súčinnosti súdu a sporových strán pri rýchlom a efektívnom skončení sporu. Ak sa žalovaný riadne a včas k žalobe nevyjadrí a v uznesení, ktorým mu bola táto povinnosť uložená, bol poučený o možnosti tejto procesnej sankcie, môže súd rozhodnúť už v tejto fáze konania kontumačným rozsudkom. Z princípu tzv. silného sudcu, ktorým je sporové konanie ovládané, ako aj z princípu arbitrárneho poriadku vyplýva, že súd má oprávnenie zvážiť efektivitu a spravodlivosť tohto postupu. Preto v konkrétnostiach súd môže: a) dokončiť fázu doručovania žaloby a vyjadrení a prikočiť k ďalším procesným úkonom (predbežné prejednanie sporu, resp. nariadenie pojednávania), alebo b) pri splnení podmienok § 273 CSP v nadväznosti na § 167 CSP skončiť konanie už v tejto fáze kontumáciou v neprospech žalovaného. Nevyžaduje sa, resp. je pojmovovo vylúčené viazať v tejto fáze konania vydanie kontumačného rozsudku na návrh žalobcu; ide len a výlučne o procesnú možnosť súdu, ktorý je viazaný len princípom procesnej ekonomie.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 20.06.2018 bola súdu prvej inštancie doručená žaloba žalobcu a dňa 15.08.2018 bolo doručené doplnenie tejto žaloby na základe výzvy súdu zo dňa 19.07.2018. Uznesením zo dňa 14.01.2019 súd prvej inštancie vyzval žalovaného, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia sa písomne vyjadril k žalobe, uviedol skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Zároveň poučil žalovaného o možnosti rozhodnúť o žalobe aj bez nariadenia pojednávania rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie. Uvedené podania žalobcu vo veci samej boli doručené žalovanému 14.01.2019. Dňa 15.03.2019 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe.

20. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie procesne nepochybil, keď vzhľadom na fakultatívny charakter inštitútu rozsudku pre zmeškanie podľa § 273 CSP zväžil efektívnosť a spravodlivosť použitia tohto postupu v tomto súdnom konaní a nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie, i keď žalovaný doručil svoje vyjadrenie k žalobe až 15.03.2019, teda po uplynutí lehoty stanovenej mu v uznesení zo dňa 14.01.2019.

21. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalovaného - P. J., S..D., a žalobcom bol 20.03.2003 založený zmluvný vzťah, a to na základe zmluvy o vydaní kreditnej karty s dohodnutým úverovým rámcom vo výške 30.000,- Sk.

22. Za správny je potrebné považovať záver súdu prvej inštancie týkajúci sa úverovej zmluvy zo dňa 20.03.2003 ako spotrebiteľskej zmluvy a aplikácii ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a ustanovení § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa je potrebné aplikovať na daný právny vzťah účastníkov inštitúty občianskeho práva.

23. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie o chýbajúcej obligatórnej náležitosti o výške požadovaných úrokov, prípadne iných poplatkov podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v zmluve o vydaní kreditnej karty zo dňa 20.03.2003, čoho dôsledkom je to, že veriteľ nemôže požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Žalovanému vznikol iba nárok na vrátenie reálne čerpaných peňažných prostriedkov žalobcom z úverového rámca realizovanými platbami kreditnou kartou alebo výbermi z karty v hotovosti. V prípade kreditných kariet, sa úverový limit postupne dopĺňa podľa výšky čerpania a realizovaných úhrad. Z uvedeného dôvodu, aby súd vedel relevantne posúdiť vznik bezdôvodného obohatenia, musel by mať k dispozícii všetky listiny a výpisy z kreditnej karty za celé obdobie úverového vzťahu za účelom zistenia, v akej výške boli reálne čerpané peňažné prostriedky, ktoré však v tomto konaní neboli predložené ani žalobcom ani žalovaným, a preto vychádzal z tvrdenia žalovaného v návrhu na začatie rozhodcovského konania, že ku dňu postúpenia pohľadávky zo strany právneho predchodcu bola celková výška pohľadávky voči žalobcovi v sume 1.809,92 eura.

24. Dôvodom vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného bolo plnenie prijaté bez právneho dôvodu. Žalobca zaplatil žalovanému celkovo sumu 2.414,71 eura (platby žalobcu v období od 26.03.2007 do 22.09.2015 v prospech žalovaného) po odpočítaní preukázaných čerpaných peňažných prostriedkov titulom zmluvy o vydaní kreditnej karty zo dňa 20.03.2003 vo výške 1.809,92 eura predstavuje rozdiel 604,79 eura, ktorú zaplatil bez právneho dôvodu, čo teda predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného.

25. Pokiaľ žalobca namietal, že žalovaný nepredložil v konaní kompletnú zmluvu o postúpení pohľadávky so všetkými prílohami a tým nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky a tak nepreukázal svoj hmotnoprávny nárok na pohľadávku od právneho predchodcu P. J. S..D., odvolací súd konštatuje, že ak by aj zmluva o postúpení pohľadávok nebola platná a žalovaný by nemal byť vecne pasívne legitimovaný, aj tak by žalobca plnil žalovanému bez právneho dôvodu a aj vtedy by mal žalobca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

26. Pokiaľ žalovaný namietal, že tieto čerpané finančné prostriedky boli plnené žalobcovi titulom právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý nebol doteraz zrušený, vo vzťahu k tejto odvolacej námietke sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o jej nedôvodnosti.

27. Už v minulosti tunajší súd napr. v rozsudku sp. zn. 21Co/25/2012 zo dňa 18.06.2013 konštatoval, že právoplatný rozhodcovský rozsudok na plnenie predstavuje prekážku rozsúdenej veci v konaní, nie však rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke (porov. „nulitný rozhodcovský rozsudok“ nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci, uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.05.2012, č. k. 10CoE/308/2011-39).Predmetný rozsudok bol podrobený kontrole ústavnosti. Ústavný súd SR tento záver neoznačil za ústavne nekomformný, pritom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (porov. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 25/2014 zo dňa 22.01.2014). Tento záver bol prijatý i Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 3Cdo/122/2011 zo dňa 09.02.2012, cit.: „ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paktu.“. Obdobne tiež uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/9/2012 zo dňa 16.01.2013, cit.: „v prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt, teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevylučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata“.

28. Teda aj v predmetnej veci bol rozhodcovský rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke (ako vyplýva z uznesenia Okresného súdu Prešov zo dňa 29.11.2011, sp. zn. 14Er/454/2010 v spojení s uznesením tunajšieho súdu zo dňa 05.12.2012 pod sp. zn. 26CoE/9/2012), čo má za následok, že tento rozhodcovský rozsudok je nulitným právnym aktom, ktorý nezaložil prekážku rei iudicata.

29. Odvolací súd sa stotožnil s poukazom súdu prvej inštancie na ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Keďže zročnosť nároku z bezdôvodného obohatenia nie je určená právnym predpisom, rozhodnutím súdu, ani nevyplýva z dohody účastníkov, potom je dlžník podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Žalobca vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia z úveru pod značkou žalovaného XXXXXX podaním zo dňa 13.05.2018 s výzvou na vrátenie sumy 1.812 eur v lehote 3 dní od obdržania výzvy. Zásielka bola žalovanému doručená dňa 15.05.2018 a preto sa dňom 19.05.2018 (po uplynutí troch dní od doručenia) dostal do omeškania. Na základe uvedeného preto dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie správne priznal žalobcovi úrok z omeškania v prejednávanej veci.

30. Na základe vyššie uvedených skutočností preto správne súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 604,79 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 19.05.2018 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu v uplatnenom nároku o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

31. Súd prvej inštancie sa správne vypořiadal aj so vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaného.

32. Pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu, je úplne logické sa domnievať, že spotrebiteľia by asi sotva platili, ak by mali vedomosť, že platiť nemajú. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slová „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, no na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil. Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to právo vedel aj správne aplikovať. Nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u týchto subjektov nemožno bez ďalšieho vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času, po vykonaní plnenia. Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je teda potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok

plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2004, sp. zn. 1Cdo/67/2011, R25/1986). Subjektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy sa oprávnený skutočne dozvie o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto zaň zodpovedá.

33. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa dozvedel o tom, že plniť nemal až v apríli 2018 (konkrétne dňa 19.04.2018), kedy bol nahliadnuť do spisu v exekučnej veci sp. zn. 14Er/454/2010 a až následne po preštudovaní dokumentov zistil, že došlo k vedomému protizákonnému obohacovaniu sa žalovaného na úkor žalobcu, keď si žalovaný uplatňoval nároky na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Je zrejmé, že súd prvej inštancie mal zároveň preukázané, že žalobca sa nemohol oboznámiť skôr s exekučnými rozhodnutiami prvoinštančného a odvolacieho súdu, keďže sa žalobca zdržiaval v zahraničí, kde bol aj poistený v čase do 05.11.2017. Od apríla 2018 je možné začať počítať plynutie subjektívnej premlčacej doby, ktorá by žalobcovi uplynula v apríli 2020. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná 20.06.2018, táto bola podaná v rámci subjektívnej premlčacej doby.

34. Ani vo vzťahu k posúdeniu objektívnej premlčacej doby nemožno považovať odvolacie námietky žalovaného za dôvodné.

35. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-485/19 zo dňa 22.04.2021, podľa ktorého sa zásada efektivity má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

36. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, žalovaný prijímal plnenia na základe titulu, ktorý odpadol, keďže v exekučnom konaní bolo potvrdené, že rozhodcovská doložka bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou, teda neplatnou, čo malo dôsledky čo do neplatnosti rozhodcovského rozsudku, na základe ktorého si žalovaný uplatňoval nároky voči žalobcovi. Preto správne súd prvej inštancie aplikoval v prejednávanej veci 10-ročnú objektívnu premlčaciu lehotu, keďže žalovaný konal minimálne vo forme nepriameho úmyslu. Odvolací súd dodáva, že v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky).

37. Podstata aplikácie 10-ročnej premlčacej lehoty spočíva v prvom rade v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel nemusel mať, čo je ale najmenej pravdepodobná možnosť. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. U obchodníka platí nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon a ako profesionál zákon poznať musí, lebo je to jeden z jeho pracovných nástrojov a na rozdiel od spotrebiteľa aj vie, ako má s právom naložiť a teda či sa vedomo a úmyselne rozhodne, že sa bude na úkor spotrebiteľa nezákonne prijímaním nedôvodných platieb obohacovať alebo nie.

38. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu bol daný už odo dňa doručenia uznesenia tunajšieho súdu zo dňa 05.12.2012 pod sp. zn. 26CoE/9/2012, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí poverenia na

vykonanie exekúcie pre neplatnosť rozhodcovskej doložky (02.01.2013), a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. S vyššie uvedeným záverom Súdneho dvora EU vo veci sp. zn. C-485/19, ako aj so záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a taktiež je toho názoru, že na uvedený prípad je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu.

39. V prejednávanej veci je predmetom konania okrem iných nárokov aj nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

40. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplata sumy 2.039,29 eura titulom bezdôvodného obohatenia. Vo vzťahu k uplatnenému nároku mal žalobca v konaní úspech v časti o zaplata 604,79 eura s príslušenstvom, a vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Takto bol v tomto prípade naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

41. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybné ekonomicky a právne silnejším porušovateľom spotrebiteľských práv. Odvolací súd je toho názoru, že takéto finančné zadosťučinenie vo výške 100 eur vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd prvej inštancie túto sumu určil na základe vlastnej úvahy, keď zohľadnil čiastočný úspech žalobcu vo výške ani jednej tretiny z požadovanej sumy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tak sa stalo aj v prejednávanej veci.

42. Podľa § 143 ods. 1 a 3 CSP, súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. Ak súd nepripustí zmenu žaloby, pokračuje v konaní o pôvodnej žalobe.

43. Dôvod nepripustenia zmeny žaloby podľa § 143 ods. 1 písm. a) CSP sa opiera o hospodárnosť konania, ktorý sa prejavuje jednak v tom, že pokiaľ výsledky doterajšieho dokazovania môžu byť dostatočným predpokladom aj pre konanie o zmenenej žalobe (posúdenie vždy závisí od konkrétneho prípadu), bolo by nevhodné nútiť žalobcu uplatňovať si iný nárok, vyšší nárok alebo nárok na základe ďalších relevantných skutočností v novom konaní. Hospodárnosť možno vidieť aj v tom, že ak výsledky doterajšieho dokazovania nie sú dostatočným predpokladom pre konanie o zmenenej žalobe, zmena predmetu sporu by bola vo vzťahu k doterajšiemu konaniu nevhodná a mohla by konanie zbytočne predĺžiť.

44. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie procesne nepochybil, pokiaľ nepripustil zmenu žalobu v zmysle podania žalobcu zo dňa 07.02.2020, keď aplikoval ust. § 143 ods. 1 písm. a) CSP. V tomto podaní si totiž žalobca uplatnil voči žalovanému rozšírený nárok o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 2.344,71 eura s príslušenstvom na základe nových tvrdení o neunesení dôkazného bremena zo strany žalovaného, že je majiteľom pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o vydaní kreditnej karty E. z 20.03.2003. Pripustenie zmeny žaloby v zmysle podania žalobcu zo dňa 07.02.2020 by vyžadovalo doplnenie skutkových okolností, ako aj danie ďalšieho priestoru na vyjadrenie žalovanému.

45. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou výroku III. o trovách prvoinštančného konania vo vzťahu k výrokom I. a II. napadnutého rozsudku ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil.

46. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

47. Pokiaľ ide výrok III. o trovách prvoinštančného konania vo vzťahu k výrokom I. a II. napadnutého rozsudku, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie aplikoval ust. § 255 ods. 2 CSP, konštatovaním, že žalovaný mal v spore čiastočný čistý úspech v percentuálnom vyjadrení 40 %, a v takomto rozsahu mu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

48. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti, teda petitu a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech v konaní iba vtedy, ak sa výrok meritorneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana sporu, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu trov všetkých účelne vynaložených trov proti druhej strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana sporu nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech, t.j. každá strana je sčasti úspešná a sčasti neúspešná.

49. Napriek uvedenému odvolací súd zástava názor, že úlohou súdu nie je len mechanicky rozhodovať o náhrade nákladov podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov. Súdu priamo zo zákona vyplýva povinnosť pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať i (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. V žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa jej nedotkne.

50. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ voči spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci boli použité nekalé obchodné praktiky či uplatnené nároky na plnenia v rozpore s dobrými mravmi alebo na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, predstavuje to dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je dôvodné náhradu trov konania nepriznať. Ako už vyššie odvolací súd uviedol, v prejednávanej veci bolo preukázané, že žalovaný prijímal plnenia na základe titulu, ktorý odpadol, keďže v exekučnom konaní bolo potvrdené, že rozhodcovská doložka bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou, teda neplatnou, čo malo dôsledky čo do neplatnosti rozhodcovského rozsudku, na základe ktorého si uplatňoval nároky voči žalobcovi.

51. Z uvedených dôvodov odvolací súd nepriznal v spore čiastočne procesne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vo vzťahu k výrokom I. a II. napadnutého rozsudku a preto v zmysle § 388 CSP zmenil rozsudok vo výroku III. tak, že žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k výroku I. a II. nepriznáva.

52. Odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu proti I. a IV. výroku rozsudku v zmysle § 386 písm. b) CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, keďže I. výrokom bolo vyhovené žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 604,79 eura a IV. výrokom bolo vyhovené žalobe v časti o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 eur. Oprávnenie k podaniu odvolania chýba strane, ktorej výrokom rozhodnutia nebola spôsobená určitá, hoci i málo významná ujma na jej právach. Subjektívnym predpokladom na podanie odvolania je to, aby napadnuté rozhodnutie vyznelo v neprospech odvolateľa. Výrokmi I. a IV. napadnutého rozsudku žalobcovi žiadna ujma spôsobená nebola, týmito výrokmi bolo rozhodnuté v jeho prospech a preto žalobca vo vzťahu k týmto výrokom právo podať odvolanie nemá.

53. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V odvolacom konaní žiadna zo strán nemala plný úspech, lebo nebolo vyhovené odvolaniu ani jednej z nich, preto bolo vyslovené, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

54. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).